

Risikorapport (med solvensbehov)

Selskabsledelse

2016

Indholdsfortegnelse

	Side
A. Risikorapport (med solvensbehov)	
Indledning	3
1. Risikostyringsmålsætning og politik	3
2. Kapitalgrundlag	7
3. Kapitalkrav (solvensbehov)	8
4. Eksponeringer mod modpartsrisiko	16
5. Kapitalbuffere	16
6. Indikatorer for systemisk betydning	16
7. Kreditrisikojusteringer	16
8. Behæftede og ubehæftede aktiver	21
9. Anvendelse af ECAI'er	22
10. Eksponeringer med kreditrisiko	22
11. Eksponeringer med markedsrisiko	23
12. Operationel risiko	23
13. Eksponeringer mod aktier mv. der ikke indgår i handelsbeholdningen	23
14. Eksponering mod renterisiko, der ikke indgår i handelsbeholdningen	24
15. Eksponering mod securitiseringspositioner	24
16. Aflønningspolitik	24
17. Gearing	25
18. Anvendelse af IRB-metoden i forbindelse med kreditrisiko	25
19. Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker	25
20. Anvendelse af den avancerede målemetode i forbindelse med operationel risiko	28
21. Anvendelse af interne modeller for markedsrisiko	28
B. Selskabsledelse	29

Risikorapport

(med solvensbehov)

Indledning

Risikorapportens formål er at give læseren en mere detaljeret forståelse af risiko- og kapitalstyringen i Merkur Andelskasse. Rapporten er udarbejdet i overensstemmelse med Europaparlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 artikel 431-455 (CRR) og beskriver forskellige typer af balanceførte og ikke-balanceførte risici, som andelskassen er eksponeret overfor.

Merkur offentliggør kapitalgrundlag og kapitalprocent i årsrapporten. Herudover oplyser andelskassen i årsrapporten, at nærværende risikorapport offentliggøres samtidig med årsrapporten, således at andelskassen opfylder oplysningsforpligtelserne i CRR artikel 431-455. Såvel årsrapport som risikorapport offentliggøres på hjemmesiden www.merkur.dk

Rapportering i henhold til oplysningskravet i CRR-forordningens artikel 435-455 sker på årsbasis, i forbindelse med aflæggelse af årsregnskabet, mens det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov tillige offentliggøres halvårsvis i en separat rapport. Det tilstrækkelige kapitalgrundlag og solvensbehov pr. 31.12.2016 er indeholdt i nærværende risikorapport.

Rapporten er bygget op, så den følger kronologien i CRR-forordningen. Kun områder, som Merkur beskæftiger sig med, er omtalt.

Merkur har ingen datterselskaber og indgår dermed ikke i en koncern.

Alle oplysninger i denne rapport er pr. 31.12.2016.

1. Risikostyringsmålsætninger og -politik

Merkur er eksponeret i forhold til forskellige risikotyper. Bestyrelsen fastlægger med udgangspunkt i forretningsmodellen og den strategiske målsætning relevante risikopolitikker samt principper for risiko- og kapitalstyring. Formålet med politikker for risikostyring er at minimere tab, der kan opstå som følge af uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Merkur har en række værktøjer til identifikation og styring af risici. Hvert kvartal udarbejdes en rapport om overholdelse af kreditpolitik og der udarbejdes dagligt en rapport om likviditet og valutapositioner, samt en månedlig rapport om renterisikoen på obligationer. Bestyrelsen modtager løbende rapportering om udvikling i risici og udnyttelse af tildelte risikorammer. Den daglige risikostyring foretages af direktionen, der modtager rapporter fra regnskabsafdelingen og kreditfunktionen på de forskellige områder.

De væsentlige risikoområder for Merkur er kredit- og markedsrisikoen. Merkur driver en klassisk bankvirksomhed, hvor kundernes indlån er basis for udlånet, og da der er et betragteligt indlånsoverskud er de største risici kreditrisikoen og renterisikoen.

Bestyrelsen foretager løbende og mindst en gang om året en vurdering af Merkurs enkelte og samlede risici og tager i den forbindelse stilling til, om risiciene er acceptable.

Risikostyringen behandles endvidere i det nedsatte revisionsudvalg. Udvalget består af medlemmer af bestyrelsen. Revisionsudvalget har bl.a. til opgave at gennemgå regnskabs- revisions- og sikkerhedsmæssige forhold og at overvåge interne kontrol- og risikostyringssystemer.

Merkur har i henhold til lovgivningen udpeget en risikoansvarlig med specifikt ansvar for risikoovervågning. Det er organisatorisk sikret, at den risikoansvarlige kan være tilstrækkelig uafhængig og, at den risikoansvarliges opgaver kan udføres betryggende. Den risikoansvarlige udarbejder efter behov og mindst en gang årligt en rapport til bestyrelsen om risikostyring. Den risikoansvarlige kan i relevant omfang give udtryk for betænkeligheder og advare bestyrelsen, når specifikke risikopåvirkninger påvirker eller kan påvirke Merkur.

Der er for risikostyringsfunktionen udarbejdet en af bestyrelsen godkendt instruks. Den risikoansvarlige udarbejder hvert år en plan for de risikoområder, funktionen vil sætte særligt fokus på. Planen godkendes af bestyrelsen.

Den risikoansvarlige er udpeget af bestyrelsen og refererer til bestyrelsen. Afskedigelse af den risikoansvarlige skal godkendes af bestyrelsen.

Særligt om kreditrisiko

Den væsentligste risiko i Merkur er kreditrisikoen, defineret som risikoen for tab som følge af debtors misligholdelse af betalingsforpligtelser. Bestyrelsen har inden for rammerne af den vedtagne forretningsmodel i kreditpolitikken fastlagt de overordnede principper for kreditgivning og foretager bevilling af de største engagementer. Bestyrelsen har endvidere videregivet beføjelser til direktionen.

Merkurs kreditpolitik fastsætter, at risikoprofilen på kreditområdet skal være passende forsigtig. Følgende centrale elementer fra kreditpolitikken kan fremhæves:

Merkurs målgruppe er privatkunder og erhvervskunder med en sund økonomi over hele landet, da Merkur er landsdækkende. Merkur ønsker ingen væsentlig eksponering mod udenlandske aktiviteter.

Merkur ønsker som udgangspunkt på sigt, at eksponeringer er under 10 % af Kapitalgrundlaget. Med baggrund i tilsynsdiamantens pejlemærke for store engagementer styres der efter, at summen af store engagementer aldrig overstiger 125 % af kapitalgrundlaget.

Merkur ønsker som hovedregel ikke eksponeringer inden for én branche, der påfører et kapitalkrav på mere end 30 % af kapitalgrundlaget. Inden for segmentet landbrugskunder ønskes en maksimal eksponering på 20 %. For erhvervskunder under ét mål der maksimalt være en eksponering på 80 %.

Der ønskes som hovedregel sikkerhedsstillelse fra kunden i form af pantsætning af kundens aktiver og/eller garantier.

Kunderne opdeles efter et princip om forsigtighed i klasser efter kreditrisiko, således at kunder med høj kreditrisiko kan skelnes fra kunder med mellem og lav risiko, Klassifikationen anvendes også i prisfastsættelsen, således at renten også afspejler risikoen på det udlån der er ydet, idet sikkerhedsstillelsen også har et element i denne udmåling.

Bestyrelsen har vedtaget principper for rapportering for kreditområdet. Bestyrelsen modtager mindst hvert kvartal rapportering på kreditområdet. Herudover modtager bestyrelsen en årlig gennemgang af store engagementer og en gennemgang af svage kunder en gang i kvartalet.

Markedsrisiko

Bestyrelsen har i markedsrisikopolitikken fastlagt de overordnede rammer og principper for styring af markedsrisikoen. Ved markedsrisiko forstås risikoen for at dagsværdien af finansielle instrumenter og

afledte finansielle instrumenter fluktuere som følge af ændringer i markedspriser. Markedsrisici omfatter: aktierisici, renterisici, valutarisici og andre prisisici. Merkurs grundlæggende målsætning vedrørende markedsrisici er at opnå et afkast under hensyn til, at der føres en forsigtig og konservativ markedsrisikopolitik, hvor der primært investeres i korte realkreditobligationer, primært særligt dækkede obligationer med god likviditet, samt statspapirer.

I markedsrisikopolitikken identificeres forskellige former for markedsrisici, og der angives specifikke grænser for, hvor stor risikoen må være. Bestyrelsen har fastsat følgende grænser for markedsrisiko:

- Renterisikoen skal holdes under 3% af kapitalgrundlaget.
- Valutarisikoen skal som hovedregel holdes indenfor 2% af kapitalgrundlaget, men der kan ved større transaktioner i Euro accepteres positioner på op til 4% i op til 14 dage..
- Aktieinvesteringer foretages kun i sektoraktier og virksomheder som har en strategisk betydning for Merkur. Investering i aktier foretages alene med en bevilling fra bestyrelsen.

Bestyrelsen modtager løbende rapportering om udviklingen i markedsrisiciene.

Regnskabsafdelingen har ansvaret for opgørelse, overvågning samt kontrol og rapportering af markedsrisici. Beregningen af markedsrisici anvendes til følgende formål:

- Daglig/løbende opfølgning på risici
- Løbende rapportering til direktion og bestyrelse
- Rapportering af kapitalprocenter til myndigheder

Overvågningen sker ved hjælp af daglig opgørelse af valutapositioner og som minimum månedlig opgørelse af renterisikoen. Såfremt der er positioner, som overskrider de fastlagte rammer og beføjelser, rapporteres dette straks til direktionen. Såfremt en position overskrider direktionens samlede rammer og beføjelser, rapporteres der til bestyrelsen herom.

Likviditetsrisiko

Bestyrelsen har fastsat, at likviditeten skal være forsvarlig og tilpas forsigtig til at understøtte forretningsmodellen. Dette sikres primært ved en målsætning om, at likviditetsoverdækningen i henhold til lovens krav til enhver tid skal være mindst 50 procent (Fil § 152) hhv. 40 procent (LCR). Det er endvidere målsætningen, at kundeindlån i alt overvejende grad skal finansiere kundeudlåne, således at afhængigheden af ekstern funding minimeres.

Bestyrelsen har endvidere besluttet en politik på likviditetsområdet, der fastlægger den overordnede risikoprofil og den overordnede organisatoriske ansvarsfordeling med henblik på lønsomt at understøtte forretningsmodellen. Endvidere er der besluttet retningslinjer for opgørelse af likviditetsrisikoen samt for finansieringsstrukturen. Endelig er der fastlagt en overordnet beredskabsplan for fremskaffelse af likviditet/funding.

Styringen af den samlede likviditet sker for at sikre, at omkostningerne til likviditetsfremskaffelse ikke stiger uforholdsmæssigt meget og for at undgå, at manglende funding forhindrer Merkur i at opretholde den vedtagne forretningsmodel. Ultimativt skal likviditetsstyringen sikre, at Merkur altid er i stand til at opfylde sine betalingsforpligtelser.

Likviditetsstyringen foregår via en række styringsmekanismer. Den kortsigtede likviditet styres via faste mål for likviditetsreserven kombineret med stresstest. Den langsigtede likviditet styres via stresstest og fokus på den strategiske fundingstruktur.

Regnskabsafdelingen har ansvaret for den løbende rapportering af likviditetssituationen. Direktionen overvåger og rapporterer, hvorvidt likviditetsrisikoen ligger inden for de udstukne rammer.

Bestyrelsen modtager regelmæssigt detaljeret rapportering om den aktuelle og fremadrettede likviditetssituation.

Operationelle risici

Merkur er eksponeret mod potentielle tab som følge af operationelle risici, herunder uhensigtsmæssige procedurer, menneskelige fejl, systemmæssige fejl og eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Bestyrelse har i politik for operationelle risici angivet en ramme for identifikation, vurdering, overvågning og styring af den operationelle risiko. Derudover har Merkur politikker for IT-sikkerhed, kontroller og forsikring, der understøtter den operationelle risikostyring.

Det er Merkurs grundlæggende målsætning at begrænse de operationelle risici under hensyn til de omkostninger, som er forbundet hermed.

Et væsentligt område ved vurderingen af de operationelle risici er IT-forsyningen. Ledelsen forholder sig løbende til IT-sikkerheden, herunder til beredskabsplaner og nødplaner, som har til hensigt at sikre IT-driften trods eventuelle kritiske begivenheder.

Der foretages en løbende registrering af de tab og begivenheder, som vurderes at kunne henføres til operationelle risici. Registreringen danner baggrund for en vurdering af om forretningsgange etc. bør justeres med henblik på at undgå eller minimere operationelle risici. Den eksterne revision gennemgår og vurderer endvidere løbende forretningsgange.

Direktion og bestyrelse modtager regelmæssigt rapportering, der beskriver udviklingen i instituttets operationelle risici.

Ledelseserklæringer, CRR 435 stk1, litra e og f

Bestyrelse og direktion har den 1. marts 2017 godkendt risikorapporten for 2016.

Det er bestyrelsens vurdering, at Merkurs risikostyringsordninger er tilstrækkelige og giver sikkerhed for, at de indførte risikostyringsystemer er tilstrækkelige i forhold til profil og strategi.

Det er endvidere bestyrelsens vurdering, at nedenstående beskrivelse af den overordnede risikoprofil i tilknytning til forretningsstrategi, forretningsmodel samt nøgletal, giver et relevant og dækkende billede af Merkurs risikoforvaltning, herunder af, hvordan risikoprofilen og den risikotolerance, som bestyrelsen har fastsat, påvirker hinanden.

Bestyrelsens vurdering er foretaget på baggrund af den af bestyrelsen vedtagne forretningsmodel/strategi samt materiale og rapporteringer forelagt for bestyrelsen af direktionen, den risikoansvarlige og den complianceansvarlige. En gennemgang af forretningsmodel og politikker viser, at forretningsmodellens overordnede krav til de enkelte risikoområder fuldt og dækkende udmøntes i de enkelte politikkers mere specificerede grænser, at en gennemgang af bestyrelsens retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser viser, at de fastsatte grænser i de enkelte politikker fuldt og dækkende udmøntes i de underliggende retningslinjer til direktionen og videregivne beføjelser, at de reelle risici ligger inden for grænserne, fastsat i de enkelte politikker og i videregivne beføjelser, og at det på den baggrund er bestyrelsens vurdering, at der er overensstemmelse mellem forretningsmodel, politikker, retningslinjer og de reelle risici inden for de enkelte områder.

Forretningsstrategien er baseret på Merkurs værdigrundlag om en bæredygtig samfundsudvikling samt på ønsket om at være en stærk og attraktiv samarbejdspartner for private og erhvervsvirksomheder. Merkur ønsker en lønsom indtjening baseret på en prissætning af produkter, som afspejler den risiko og den kapitalbinding, som Merkur påtager sig. Merkur ønsker en passende robust kapitalbase, som understøtter forretningsmodellen.

Det er målsætningen, at den solvensmæssige overdækning i forhold til det opgjorte solvensbehov skal udgøre mindst 3 %, aktuelt udgør denne 6,1 %.

Den af bestyrelsen besluttede maksimale risikotolerance styres via de fastsatte grænser i de enkelte politikker. Derudover forholder bestyrelsen sig til de grænser, der er gældende i tilsynsdiamanten, jf. nedenstående tabel, der dels viser tilsynsdiamantens maksimalt tilladte grænseværdier, samt Merkurs aktuelle tal for diverse grænseværdier.

	Tilsynsdiamant	Merkurs opfyldelse pr. 31.12 2016
Udlånsvækst	20 %	17,1%
Store engagementer	125 %	53,5%
Likviditetsoverdækning	> 50 %	267,6%
Funding ratio	< 1	0,55
Ejendomseksponering	< 25 %	12,0%

Offentliggørelse vedr. ledelsessystemer mv, CRR 435, stk. 2

Merkurs repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer besidder udover ledelsesposten i andelskassen et antal øvrige bestyrelsesposter:

Bestyrelsens formand, Morten Gunge	1 øvrig bestyrelsespost
Bestyrelsens næstformand, Henrik Tølløse	2 øvrige bestyrelsesposter
Lene Diemer	8 øvrige bestyrelsesposter
Annette Hartvig Larsen	2 øvrige bestyrelsesposter
Jakob Brochmann Laursen	1 øvrig bestyrelsespost
Klaus Loehr- Petersen	Ingen bestyrelsesposter

Merkur opfylder de kompetencekrav til bestyrelsen, som følger af den finansielle lovgivning.

I overensstemmelse hermed vurderer bestyrelsen løbende, om dens medlemmer tilsammen besidder den fornødne viden og erfaring om Merkurs risici til at sikre en forsvarlig. Bestyrelsens kompetencer er beskrevet i en oversigt, der findes i årsrapportens ledelsesberetning. Bestyrelsens proces for udvælgelse af kandidater er beskrevet i et separat afsnit om selskabsledelse i nærværende publikation. Merkurs bestyrelse har i medfør af FIL § 70, stk. 1, nr. 4, vedtaget en politik for mangfoldighed i bestyrelsen. Det fremgår af denne, at der ønskes en sammensætning i bestyrelsen ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde, særligt højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. forskelle i faglighed, erhvervs erfaringer, køn og alder. Der henvises til afsnittet om selskabsledelse i nærværende publikation, samt til oversigten over bestyrelsens baggrund og kompetencer i årsrapportens ledelsesberetning.

2. Kapitalgrundlag, CRR 437

Merkurs kapitalgrundlag er opgjort efter Europaparlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 og direktiv 2013/36/EU af 26. juni 2013.

Opgørelse af kapitalgrundlaget – herunder specifikation af hvilke beløb der tillægges/fradrages i den regnskabsmæssige egenkapital fremgår af note 29 og note 30 i årsrapporten for 2016.

Overskydende kernekapital i forhold til opfyldelse af 8% kravet, CRR 492

Egentlig kernekapital og kernekapital i forhold til den krævede kapital for opfyldelse af minimumskrav til egentlig kernekapital (4,5%) og kernekapital (6,0%) i 8%-kravet:

1.000 kr.	Faktisk beløb	Krævet beløb for opfyldelse af minimumskrav til egentlig kernekapital (4,5%) og kernekapital (6,0%) i 8 pct.-kravet	Overskydende beløb
Egentlig kernekapital	306.389	89.423	216.966
Kernekapital	306.389	119.231	187.158

Udstedte kapitalinstrumenter omfattet af overgangsordningen:

Merkur har ingen udstedte kapitalandele, der er omfattet af overgangsordningen (udfasningsreglerne).

3. Kapitalkrav, CRR 438 (solvensbehov)

Solvenskrav og tilstrækkelig kapitalgrundlag

I henhold til bestemmelserne i Bekendtgørelse om risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov skal bestyrelsen og direktionen sikre, at andelskassen har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag. Bestyrelsen og direktionen skal endvidere opgøre andelskassens individuelle solvensbehov. Bestyrelsen og direktionen har senest i forbindelse med behandlingen af årsrapporten for 2016 drøftet niveauet for det tilstrækkelige kapitalgrundlag samt det individuelle solvensbehov. Næste ordinære behandling er aftalt til august måned 2017 i forbindelse med behandlingen af halvårsrapporten for 2017. Solvensbehovet vil derudover blive fulgt løbende og blive justeret, hvis udsving i de parametre, der indgår i den valgte model, giver anledning hertil.

Ledelsen har valgt, at der ved opgørelsen af Merkurs solvensbehov tages udgangspunkt i en skabelon udarbejdet af Lokale Pengeinstitutter samt i Finanstilsynets "Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter" ([VEJ nr.11248 af 15/12/2015](#)). Det er ledelsens vurdering, at Merkur ved at tage udgangspunkt i denne model og vejledning fra Finanstilsynet får opgjort et solvensbehov, der er passende til at dække andelskassens risici.

I den metode Merkur anvender til at opgøre solvensbehovet afsættes der kapital til afdækning af minimumskravet på 8 %. Kapitalkravet på 8% benævnes også Søjle I. Dertil kommer de såkaldte Søjle II- tillæg indenfor følgende risikoområder:

Svag indtjening

Høj vækst i udlån

4 kreditrisikoområder

3 markedsrisikoområder

Likviditets risiko

Operationel risiko

Gearing

Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter, samt

Eventuelle tillæg som følge af lovkrav.

Den første del af modellen er udelukkende en beregning af "søjle I" kravet på 8%. Beløbet beregnes med basis i vægtede poster per ultimo december 2016. Herefter gennemgås de

ovenstående risikoområder for at vurdere om der er behov for yderligere solvensbehov ("søjle II kravet") Hvis der påvises et yderligere behov vil der fremkomme et tillæg til de 8%:

- Svag indtjening: Såfremt basisindtjeningen er under 1 % i forhold til udlån og garantier (minimumskrav for pengeinstitutter i gruppe 2-4) skal tillægget udregnes som den manglende sum for at opnå 1 % dog max 1 %.
- Høj vækst i udlån: Såfremt den forventede stigning i udlån er større end 10% skal der afsættes 8% af den yderligere låneaktivitet med udgangspunkt i en risikovægtning af væksten.
- 4 kreditrisikoområder:
- a. Kreditrisiko for store kunder med finansielle problemer. Der skal foretages en reservation af et forsigtigt skøn over mulige tab ved afvikling af engagementer med kunder med finansielle problemer. Store kunder er kunder, der udgør mere end 2 % af kapitalgrundlaget. Disse engagementer skal som minimum omfatte Finanstilsynets bonitetskategorier 1 og 2c (Merkurs bonitetskoder 1, 2 og 3). Der hensættes kapital til afdækning af blanko på engagementerne.
 - b. Øvrige kreditrisici. Under dette punkt vurderes kunder under 2 % af kapitalgrundlaget hvorpå kreditrisikoen ikke skønnes afdækket af søjle I kravet. Øvrige kreditrisici kan omfatte særligt risikofyldte brancher, lande eller på særlige områder, hvor der kan være en forhøjet risiko i forhold til søjle I kravet. Øvrige kreditrisici kan også omfatte særlige udlånsområder, hvor Merkur adskiller sig fra de øvrige pengeinstitutter i samme gruppe som Merkur, og hvor der skønnes en forværring i fremtidig drift for denne gruppe kunder.
 - c. Koncentration, store engagementer. De 20 største engagementers andel af den samlede engagementsmasse. Der afsættes kapital i forhold til det beløb de 20 største engagementer overstiger 4 % af den samlede engagementsmasse.
 - d. Koncentration, branchefordeling. Merkur har valgt en forretningsmodel med en branchespredning, der ikke umiddelbart opfanges af den statistiske model, som anvendes i Finanstilsynets vejledning. Det betyder at flere for Merkur betydende brancher som skoler, børnehaver og sociale institutioner alle indgår i den statistiske gruppe "øvrige erhverv", selv om de indbyrdes er meget forskellige. Merkur foretager derfor en korrektion for at opnå et mere retvisende billede af branchekoncentrationen, således som Finanstilsynets vejledning giver mulighed for. I afsnittet nedenfor hvor

tillægget beskrives dette forhold yderligere. Der beregnes en forholdsmæssig større kapital ved stigende branchekoncentrationer på mellem 0,8 % og op til 4 % såfremt det af Finanstilsynet anbefalede Herfindahl Hirschman indeks (HHI) overstiger 20%.

3 markedsrisikoområder:

a. Renterisiko. Der afsættes kapital såfremt den renterisiko indenfor handelsbeholdningen, som direktioninstruksen tillader, overstiger 5 % Desuden afsættes kapital af renterisikoen udenfor handelsbeholdningen. Den beregnede renterisiko stresstestes med 200 basispunkter uden hensyntagen til om renterisikoen er positiv eller negativ. Endvidere skal der tages stilling til rentestrukturrisikoen i en situation, hvor rentekurven ikke forskydes parallelt indenfor forskellige varigheder. Merkur har valgt at følge Finanstilsynets standardmetode.

b. Aktierisiko. Der afsættes kapital af den del af aktiebeholdningen der overstiger 50 % af kapitalgrundlaget. Beløbet beregnes som 40 % af det beløb, som overstiger de 50 %.

c. Valutarisiko. Der beregnes et tillæg, hvis valutapositionen overstiger 10 % af kernekapitalen. Tillægget er som udgangspunkt 30 % af beløbet udover de 10 %.

Likviditets risiko:

Der skal afsættes kapital til dækning af meromkostninger ved fremskaffelse af likviditet i stressede situationer. Dette gælder særligt, hvis man er afhængig af indlån fra såkaldte "professionelle aktører", hvilket Merkur ikke er. Stress perioden skal omfatte ét år og skal afdække, om der er behov for at iværksætte beredskabsplanen. Beløbet, der skal afsættes, er 2,5 % af det fundne behov i.h.t. stresstesten til dækning af en forventet merrente.

Operationel risiko:

En række organisatoriske og styringsmæssige risikoområder skal vurderes for at konstatere om der samlet er en forøget operationel risiko i instituttet. Lokale Pengeinstitutter har foreslået 7 områder, der skal vurderes, og Merkur har besluttet at der skal afsættes yderligere kapital såfremt 3 eller flere af disse 7 områder udgør en forøget risiko for Merkur.

Gearing:

En høj gearing udsætter pengeinstitutter for tab, hvis der indtræffer pludselige ændrede markedsforhold og overdrevne prisfald på aktiver. Merkurs ledelse skal tage højde for overdreven gearingsrisiko og styre dette ved hjælp af gearingsgraden, der fremkommer som

kernekapitalen divideret med summen af samtlige uvægtede eksponeringer.

Eventuelle tillæg som følge af lovkrav: Udover de ovenstående punkter skal det altid vurderes, om der er særlige lovkrav, der kunne udløse en forøget risiko.

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter Merkurs opfattelse dækkende for alle de risikoområder lovgivningen kræver, at andelskassens ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet samt de risici, som ledelsen i Merkur har besluttet, at andelskassen påtager sig. Direktionen og bestyrelsen har endvidere vurderet, hvorvidt kapitalgrundlaget er tilstrækkelig til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i Merkur en del af den generelle fastlæggelse af solvensbehovet. Ledelsen vurderer derfor hvert år, hvordan vækstforventningerne påvirker opgørelsen af solvensbehovet.

Risikoområder:	Tilstrækkelig basiskapital	Solvensbehovet
	1.000 Kr.	%
Søjle I krav	158.975	8 %
Indtjening	0	0%
Udlånsvækst	909	0,1%
Kreditrisici	37.006	1,8%
Markedsrisici	3.334	0,2%
Likviditetsrisici	0	0%
Operationelle risici	0	0%
Gearing	0	0%
Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter	620	0%
Lovbestemte tillæg	0	0%
Total	200.844	10,1%
Opgørelse af overdækning		
Kapitalgrundlag og kapitalprocent	348.122	17,5%
Solvensbehov	200.844	10,1%
Overdækning uden indregning af buffer	147.278	7,4%
Overdækning 31.12.2016 med indregning af kapitalbevaringsbuffer 1,25%.	122.438	6,1%

Solvensbehov og solvensoverdækning:

Merkur har opgjort solvensoverdækningen til 7,4% point ud fra et solvensbehov på 10,1%, buffer på 1,25% pr 30.12.2017 og en faktisk solvensprocent på 17,5 %. Ved sammenligning med sidste års solvensoverdækning på 5,5 % skal der tages højde for indførelsen af kapitalbevaringsbufferen på yderligere 0,625% fra 01.01.2017, som er ens for alle pengeinstitutter.

Myndighederne har mulighed for at sætte en såkaldt modcyklisk buffer (konjunkturbuffer) i kraft for alle pengeinstitutter, hvis forholdene skulle tilsige dette. Den modcykliske buffer kan i 2016 maksimalt udgøre 1,0% og i 2017 maksimalt 1,5%. Skulle denne buffer blive sat i kraft, vil overdækningen 2017 udgøre mindst 5,9%.

Solvensoverdækningen anses for at være tilstrækkelig. Solvensoverdækningen vil kunne sikre andelskassens fortsatte drift og medvirke til Merkurs fortsatte udvikling.

Indtjening:

Den fremtidige indtjening overstiger minimumskravet med 41 %, og derfor er der ikke behov for at afsætte yderligere kapital. Indtjeningen har været stabil set over en flerårig periode, om end der de seneste år har været et pres på top-linjen som følge af de meget lave renter for placering af likviditet. Indenfor de seneste 8 år har indtjeningsniveauet oversteget minimumskravet på 1%. I budgettet for 2017 forventes indtjeningen styrket gennem en kontrolleret udlånsvækst, og strategiplanen indtil 2020 indikerer samme tendens.

Udlånsvækst:

Merkur forventer i budget 2017 en udlånsvækst på 10,7 %, og der er derfor behov for yderligere kapital til at afdække udlånsvækst. Merkur har beregnet et solvensbehov på 0,9 mio. kr. som følge af at den forventede vækst overstiger grænseværdien på 10 % med 0,7 %. Der forventes en gennemsnitlig risikovægt på 92% af de yderligere eksponeringer i udlån.

Kreditrisici:

Engagementer større end 2% af kapitalgrundlaget:

Kreditrisikoen er andelskassens største risikoområde. Til at afdække risikoen på store kunder med finansielle problemer har ledelsen vurderet et muligt tab på i alt 8 af de kunder, hvis engagementer overstiger 2 % af kapitalgrundlaget. Det er forsigtigt vurderet, at der er behov for at afsætte 25,6 mio. kr. til at afdække risikoen for tab, såfremt disse engagementer skal afvikles.

Da de 20 største engagementer overstiger mindsteniveauet på 4 % med 19,1% afsættes der et beløb på 4,7 mio. kr. til at afdække denne koncentrationsrisiko.

Endelig afsættes der netto 6,7 mio. kr. for at afdække risikoen på den erhvervmæssige koncentration. Gruppen "Øvrige erhverv" udgør 34,1 % af erhvervseksponeringerne og er dermed umiddelbart væsentligt større end de øvrige brancher. Der sker ved beregningen en væsentlig skævvridning af erhvervs-koncentrationen som følge heraf, da "Øvrige erhverv" ikke

er en ensartet gruppe, men består i sig selv af flere brancher, hvoraf flere er aktive tilvalg fra Merkurs side som en del af vores forretningsmodel. Det gælder især brancherne skoler, børnehaver og sociale institutioner. Folder man "øvrige erhverv" ud i dens bestanddele ved hjælp af det officielle EU brancheindeks, kaldet NACE, får man et reelt billede af branchekoncentrationen ved anvendelse af det såkaldte Herfindahl Hirschman indeks (HHI). Dette indeks viser en HHI værdi under 20 og dermed ikke behov for tillæg. Merkur vælger imidlertid en forsigtig tilgang, hvor vi lader den største branche i NACE indekset være styrende for beregning af tillægget, svarende til et tillæg som defineret af Finanstilsynet for en HHI værdi i intervallet 20-25%.

Dette svarer nogenlunde til den branchekoncentration man kan finde i mange pengeinstitutter af samme størrelse som Merkur, også selv om disse f.eks. har en stor andel i landbrug eller ejendomme. En HHI værdi i intervallet 20-25% giver i.h.t. Finanstilsynets vejledning et tillæg på 0,8%, og Merkur har derfor valgt at tage et tillæg på 6,7 mio. kr. i overensstemmelse hermed.

Det samlede afsatte beløb på kreditrisiko- området er 37 mio. kr. svarende til 1,8 procentpoint af solvensbehovet.

Engagementer mindre end 2% af kapitalgrundlaget:

Samlede eksponeringer under 2% af kapitalgrundlaget udgør 1.825 mio. kr. Heraf er 60,6% eller 1.106 mio.kr. private kunder, mens 39,4% eller 718 mio. kr. erhverv.

Af de private eksponeringer er 430 mio. kr. (1.081 lån/garantier) til ejerboligformål og sikret med pant heri, 343 mio. kr.(725 lån) er til andelsboligformål og sikret med pant heri. 334 mio. kr. (5.003 lån/garantier) er til andre private formål (bil, kassekreditter m.m.). 364 mio. kr. (208 lån/garantier) udgøres af eksponeringer over 1 mio. kr., væsentligst ejer- og andelsboligfinansiering, mens 742 mio. kr. (6601 lån/garantier) er eksponeringer under 1 mio. kr.

Sammenfattende vurderer vi, at de private eksponeringer i stor udstrækning er dækket af pant og desuden er spredt på tilstrækkeligt mange kunder til, at kreditrisici er indeholdt i priserne og fuldt dækket af Søjle I. Den historiske tabshistorik underbygger dette. Endvidere ser vi, at kunderne typisk lægger en pæn egenfinansiering ved køb, ofte 20% eller mere. Endelig er langt hovedparten af boligudlån i de større byer. Sårbarhed overfor prisfald på ejendomsmarkedet er derfor begrænset.

Af erhvervseksponeringerne er de største grupper skoler og børnehaver 204 mio. kr. (11,2%, 137 kunder), øvrige erhverv 139 mio. kr. (7,6%, 353 kunder) og landbrug 136 mio. kr. (7,4%, 123 kunder). Øvrige brancher er hver især 11-60 mio. kr. og udgør i alt 239 mio. kr. (13,2%, 458 kunder).

Skoler og børnehaver er præget af god driftsstabilitet gennem forudsigelige offentlige tilskud, politisk forbedrede rammevilkår det seneste år og en generel øget tilgang af elever. Mange skoler må operere med ventelister. Vi ser derfor ikke højere fremadrettede kreditrisici på dette område. Den historiske tabshistorik viser meget lave tab. Risici er indregnet i priserne og dermed dækker af Søjle I.

Øvrige erhverv består i sagens natur af vidt forskellige virksomheder, men blandt de store grupper er sociale institutioner. Efter et vist udskilningsløb de senere år ser vi, at institutionerne generelt klarer sig godt med god belægning. Risici er indregnet i priserne og dermed dækker af søjle I.

Landbrug består udelukkende af økologiske landbrug, som har en væsentligt bedre økonomi end konventionelle landbrug. Det skyldes stor efterspørgsel, bedre priser og ingen følsomhed over for politisk eksponerede markeder. Vi vurderer, at fremgangen for økologisk landbrug vil

fortsætte. Stort set alle Merkurs landbrugskunder har positive regnskaber. Der er et meget lille antal landbrug med nedskrivning. Risici er indregnet i priserne og dermed dækker af søjle I.

På engagementer under 2 % er de faktisk konstaterede tab de sidste 5 år udover at være faldende også samlet set væsentlig mindre end på engagementer over 2 %. Tabsrisikoen på disse engagementer vurderes derfor at være fuldt dækket af Søjle I kravet.

Markedsrisici:

På markedsrisikoområdet anvender Merkur Finanstilsynets standardmetode til at vurdere et eventuelt yderligere solvensbehov indenfor markedsrisici.

Da Merkur har en restriktiv investeringspolitik vedrørende obligationer, som er væsentligt under de maksimale risikoniveauer indenfor Søjle I, er der ikke behov for reservation indenfor handelsbeholdningen af obligationer. I løbet af 2016 har der ikke været tilfælde, hvor grænseværdien for den af bestyrelsen fastsatte renterisiko på 3 % har været nået. Det betyder at der ved et rentevip på 1 % i begge retninger ikke vil fremkomme et tillæg til solvensbehovet indenfor handelsbeholdningen.

På obligationer udenfor handelsbeholdningen er der en renterisiko på kun 1,4 t.kr. Uden for handelsbeholdningen indgår derudover positioner fra posterne kundeindlån og efterstillede kapitalindskud, hvor renten er fastlåst i aftaleperioden. Disse beløb udgør tilsammen minus 1.668 t.kr. Netto udgør renterisikoen for beholdningerne udenfor handelsbeholdningen 1.667 t. kr., hvorfor der afsættes 200 % eller 3.3 mio. kr. Herudover skal der tages stilling til, hvorvidt en renteændring på 1 % vil medføre et tillæg til solvensbehovet. Da renterisikoen udenfor handelsbeholdningen er negativ, og løbetiden længere end 1 år bliver "tillægsberegningen" negativ. Som følge heraf afsættes ikke yderligere solvensbehov.

Likviditetsrisiko:

Merkurs likviditet ligger væsentligt over det overdækningskrav på 50 % i forhold til lovens minimumskrav, bestyrelsen har fastsat. Likviditeten udgør 1,27 mia. kr. per 31.december 2016. Likviditetskravet er opgjort til 347 mio. kr. og overdækningen, efter tilsynsdiamantens 50 % overdækning er således på 748 mio. kr. eller 215 %. Af likviditetsreserven udgør faciliteter stillet til rådighed fra finansielle aktører kun 5,7 mio. kr. og overdækningen kan således modstå at Merkurs kunder trækker alle midler, der ikke er dækket af Indskydergarantifonden, ud og stadig have en likviditetsreserve på 289 mio. kr. hvilket svarer til, at dækkede indlån yderligere kan reduceres med 14,1 % inden lovgivningens krav til likviditet er nået. Andelskassens samlede indlån kan derfor tåle at blive reduceret med 34 %, uden der er behov for at få tilført yderligere likviditet. §152 likviditetskravet opgøres fortsat indtil december 2016. Herefter overgår opgørelsen af §152 kravet til kvartalsvis indberetning. LCR likviditetskravet fortsætter med at blive indberettet månedsvis. Merkurs LCR likviditet 30. december 2016 er opgjort til 364% og overstiger derfor det lovmæssige mål med 284%. Der kan således modstås et outflow på 755 mio. kr. og stadig være indenfor det interne mål. I en stresset situation kan der fremskaffes yderligere LCR likviditet ved at sælge eller omlægge obligationer, der ikke indgår i LCR likviditeten. Denne beholdning udgør 180 mio. kr.

Det vurderes derfor, at der ikke er behov for at afsætte beløb til dækning af likviditetsrisici.

Operationelle risici:

Under denne kategori skal der afsættes kapital til dækning af risiko for tab på grund af uhensigtsmæssige og mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici. Der findes forretningsgange, kontrolprocedurer og IT systemer på alle væsentlige områder, og det er derfor ledelsens opfattelse, at der ikke er behov for at afsætte yderligere kapital til dette område.

Gearing:

Der er endnu ikke fastsat et gearingsmål fra myndighedernes side, men der forventes at gearingsgraden ikke må være mindre end 3%. Merkur har beregnet en gearingsgrad på 10,6%. Kernekapitalen er opgjort til 306.389 t. kr. De samlede eksponering med korrektioner i overensstemmelse med CRR artikel 429 er opgjort til 2.887.326 t. kr. Merkurs direktionsinstruks fastsætter et niveau på mindst 6% - og Merkur er dermed indenfor grænsen af direktionsinstruksen ultimo december 2016. En stresstest på ændring i kernekapital med et fald på 10 % samtidig med en stigning i eksponeringer på 10 % vil medføre en gearing på 8,7 %. Det vurderes derfor, at Merkur har en passende gearing i forhold til Merkurs forretningsmodel. Merkur kan således reducere kernekapitalen med 28 % og samtidig forøge eksponeringerne med 28 % uden at den interne fastsatte grænse for gearing på 6 % overskrides. Det vurderes, at sådan en situation ikke er realistisk, hvorfor der ikke afsættes kapital på dette område.

Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter:

Merkur har samlet 17,4 mio. kr. supplerende kapital, der forfalder til indfrielse indenfor de kommende 72 måneder. Heraf er der kun et lån, der kommer under 36 måneder til indfrielse hvorfor der afsættes yderligere solvensbehov på denne post med 0,6 mio. kr. Lånet er omfattet af overgangsordningen, hvorefter lånet først nedskrives de sidste 3 år af løbetiden, mod ellers 5 år.

Øvrige forhold:

Ledelsen har vurderet, at der ikke er øvrige forhold, der nødvendiggør et forhøjet solvenskrav.

Buffere

Overdækningen i forhold til solvens skal ses i lyset af to buffere under indfasning, hvoraf kun kapitalbevaringsbufferen er aktiv. Denne vil per 1. januar 2017 udgøre 1,25% hvorfor overdækningen i forhold til solvensen reduceres med denne faktor. Myndighederne har derudover mulighed for at sætte en såkaldt modcyklisk buffer (konjunkturbuffer) i kraft. Denne buffer indfases med 0,5% årligt fra 2015 til og med 2019, hvor den kan udgøre 2,5%. I 2017 kan den derfor maksimalt udgøre 1,5%. Bufferen bliver først effektiv, hvis den sættes i

kraft af myndighederne. Dette er p.t. ikke sket, og derfor er der ikke medtaget en reduktion af overdækningen som følge af konjunkturbufferen. Overdækningen vil i givet fald kunne rumme denne.

Konklusion:

Det er direktionens og bestyrelsens vurdering at det opgjorte solvensbehov og den deraf opgjorte nødvendige basiskapital er tilstrækkelig til at sikre Merkurs fremtidige drift.

4. Eksposering mod modpartsrisiko, CRR 439 litra a

Modpartsrisiko er risikoen for tab som følge af, at en modpart misligholder sine forpligtelser, i henhold til en indgået finansiel kontrakt, inden transaktionens pengestrømme er endeligt afviklet.

Solvensmæssigt anvender Merkur markedsværdimetoden, som følger kravene i CRR-forordningens artikel 274.

Merkur har ikke indgået finansielle kontrakter i egen regning. I det omfang de efterspørges af kunder, gennemføres de via samarbejdspartner, der har kontrakten i forhold til kunden.

5. Kapitalbuffere, CRR 440

Merkur har alene krediteksponeringer i Danmark. Den gældende danske kontracykliske buffersats andrager 0 pct., hvorfor Merkur ikke har afsat kapital til den kontracykliske buffer.

6. Indikatorer for global systemisk betydning, CRR 441

Merkur er ikke et systemisk institut og denne artikel er derfor ikke relevant for andelskassen.

7. Kreditrisikjusteringer, CRR 442 litra a og b

Merkur foretager nedskrivning på udlån efter reglerne i regnskabsbekendtgørelsen, når der er indtrådt objektiv indikation for værdiforringelse, som har en virkning for de forventede fremtidige betalinger. Nedskrivningen udgør forskellen mellem bogført værdi og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger.

Der foretages en individuel vurdering af alle signifikante og bonitetsmarkerede udlån. Objektiv indikation for værdiforringelse anses for at være indtrådt, hvis et eller flere af følgende kriterier er opfyldt:

- låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder,
- låntager overholder ikke indgåede betalingsforpligtelser,
- der ydes låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være overvejet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder, eller

- det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller bliver underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Merkur foretager en gruppevis vurdering af alle udlån, der ikke nedskrives individuelt. Den gruppevise vurdering foretages på baggrund af en makroøkonomisk segmenteringsmodel, hvor inddelingen i homogene grupper efter kreditrisiko er baseret på udlån fordelt på sektorer og brancher. For hver gruppe er der fastlagt en statistisk sammenhæng mellem et antal forklarende makroøkonomiske variable (arbejdsløshed, boligpriser, antal konkurser, rente m.v.) og konstaterede tab. Det er således ændringer i de forklarende makroøkonomiske variable, som udtrykker, at der er indtruffet en objektiv indikation for værdiforringelse, som har en indvirkning på de forventede fremtidige betalingsstrømme. Med baggrund i Merkurs størrelse er stress testen foretaget på erhverv og privat som to selvstændige grupper, da der ikke er statisk grundlag for en opdeling i undergrupper.

Samlede eksponeringer efter værdjusteringer og nedskrivninger samt periodens gennemsnit, 442, litra c

Værdien af eksponeringerne opdelt efter eksponeringsklasser kan vises på følgende måde:

1.000 kr.	Værdien af eksponeringer efter regnskabsmæssige værdjusteringer og nedskrivninger og før hensyntagen til virkningerne af kreditrisikoreduktion	De risikovægtede eksponeringers gennemsnitlige størrelse i løbet af perioden
Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker	521.227	0
Eksponeringer mod regionale eller lokale myndigheder	8.730	0
Eksponeringer mod offentlige enheder	4.557	490
Eksponeringer mod institutter	30.281	11.469
Eksponeringer mod selskaber	620.744	390.510
Detaileksponeringer	2.060.971	829.365
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	330.391	107.061
Eksponeringer ved misligholdelse	48.803	55.231
Eksponeringer i form af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realobligationer	49.918	4.988
Aktieeksponeringer	46.727	37.940
Andre poster	80.216	82.618
I alt	3.802.565	1.519.672

Geografisk fordeling af eksponeringerne, CRR 442, litra d

Merkurs primære markedsområde er Danmark.

Andelskassen har næsten 100% af sine eksponeringer i Danmark, hvorfor en nærmere geografisk specifikation er udeladt.

Branchefordeling pr. eksponeringsklasse, CRR 442, litra e

1.000 kr.	Centralregeringer eller centralbanker	Regionale eller lokale myndigheder	Offentlige enheder	Institutter	Selskaber	Detail	Sikret ved pant i fast ejendom	Misligholdelse	Særligt dækkede obligationer	Aktier	Andre poster	I alt
Landbrug, jagt, skovbrug og					69.731	243.039	15.898	4.873				333.541
Industri og råstofindvinding					51.549	48.891	11.387	371				112.198
Energiforsyning					53.704	40.841	452					94.997
Bygge og anlæg					19.628	8.228	4.521	58				32.435
Handel					44.882	54.122	5.188	570				104.762
Transport, hoteller og					9.189	15.512	3.419	1.548				29.668
Information og kommunikation						41.211	9.171	1.378		4.670		56.430
Finansiering og forsikring	518.831	8.730		28.752	398	10.177	365	12.337	49.918	37.604	8.365	675.477
Fast ejendom					91.132	49.095	40.167	14.630				195.024
Øvrige erhverv			4.557		250.447	668.662	89.841	10.372				1.023.879
Privat				1.529	30.084	883.590	149.982	2.666		4.453	71.850	1.144.154
I alt	518.831	8.730	4.557	30.281	620.744	2.063.368	330.391	48.803	49.918	46.727	80.215	3.802.565

Fordeling af eksponeringer i henhold til restløbetid, CRR 442, litra f

1.000 kr.	Anfordring	0 – 3 mdr.	3 mdr. – 1 år	1 – 5 år	Over 5 år	I alt
Eksponeringer mod centralregeringer eller centralbanker	51.943	468.038	60	252	934	521.227
Eksponeringer mod regionale eller lokale myndigheder	8.730	0	0	0	0	8.730
Eksponeringer mod offentlige enheder	4.351	6	18	96	86	4.557
Eksponeringer mod institutter	30.281					30.281
Eksponeringer mod selskaber	347.045	6.176	32.010	110.162	125.350	620.744
Detaleksponeringer	1.183.112	29.333	87.615	371.796	389.116	2.060.972
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	214.772	8.076	17.590	52.096	37.857	330.391
Eksponeringer ved misligholdelse	19.581	1.074	3.709	19.688	4.751	48.803
Eksponeringer i form af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realobligationer	0	0	49.918	0	0	49.918
Aktieeksponeringer	0	0	0	0	46.727	46.727
Andre poster	81.213	2	0	0	0	80.215
I alt	1.940.026	512.705	190.920	554.091	604.821	3.802.565

Misligholdte og værdiforringede fordringer, CRR 442, litra g

Værdiforringede fordringer og nedskrivninger fordelt på brancher kan vises på følgende måde:

1.000 kr.	Misligholdte og værdiforringede fordringer	Nedskrivninger/hensættelser ultimo året	Udgiftsførte beløb vedr. værdireguleringer og nedskrivninger i løbet af perioden
Skoler og børnehaver	0	0	0
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	19.612	9.186	3.104
Industri og råstofudvinding	39.621	4.228	5.162
Energiforsyning	7.143	2.291	120
Bygge og anlæg	792	302	385
Handel	2.088	1.005	-5
Transport, hoteller og restaurant	1.928	1.125	-309
Information og kommunikation	3.730	2.444	69
Finansiering og forsikring	2.714	1.160	75
Fast ejendom	32.049	11.019	662
Øvrige erhverv	2.469	1.965	-277
I alt erhverv	112.145	34.725	8.986
Private	21.568	15.646	3.838

Geografisk fordeling af misligholdte og værdiforringede fordringer, CRR 442, litra h

Merkur har næsten 100% af sine eksponeringer i Danmark, hvorfor en geografisk specifikation er udeladt.

Ændringer i justering af specifik og generel kreditrisiko vedrørende værdiforringede fordringer, CRR 442, litra i

1.000 kr.	Individuelle nedskrivninger/-hensættelser		Gruppevise nedskrivninger/-hensættelser		Nedskrivninger/hensættelser på tilgodehavende hos kreditinstitutter og andre poster med kreditrisiko	
	Udlån	Garanti-debitorer	Udlån	Garanti-debitorer	Udlån	Garanti-debitorer
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser primo	47.479	0	3.982	0	-831	0
Bevægelser i året:						
1. Valutakursregulering	0	0	0	0	0	0
2. Nye nedskrivninger/hensættelser	16.040	1.416	1.898	0	0	0
3. Tilbageførsel af tidligere foretagne nedskrivninger/hensættelser	7.793	0	971	0	0	0
4. Andre bevægelser (netto)	0	0	0	0	-831	0
5. Værdiregulering af overtagne aktiver og datterselskaber (netto)	0	0	0	0	3.850	0
6. Endelig tabt (afskrevet) tidligere individuelt nedskrevet/hensat	6.769	0			0	0
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser ultimo	48.956	1.416	4.909	0	3.850	0

8. Behæftede og ubehæftede aktiver, CRR 443

Vedrørende EBA retningslinjernes afsnit II, nr. 2 (retningslinjernes side 4)

Oplysninger om behæftede og ubehæftede aktiver:

1.000 kr.		Regnskabsmæssig værdi af behæftede aktiver	Dagsværdi af behæftede aktiver	Regnskabsmæssig værdi af ubehæftede aktiver	Dagsværdi af ubehæftede aktiver
		010	040	060	090
010	Indberettende instituts aktiver	0	0	3.146.194	
030	Aktieinstrumenter	0	0	51.118	51.118
040	Gældsinstrumenter	0	0	797.687	787.547
120	Andre aktiver	0	0	77.536	

Oplysninger om modtaget sikkerhedsstillelse, EBA retningslinjernes afsnit II, nr. 3 (retningslinjernes side 4)

Merkur har ikke modtaget sikkerhedsstillelser af den nævnte art.

Oplysninger om behæftede aktiver/modtagne sikkerhedsstillelse og tilknyttede forpligtelser, EBA retningslinjernes afsnit II, nr. 5 og 8 (retningslinjernes side 5)

Merkur har ingen behæftede aktiver/modtaget sikkerhedsstillelse og tilknyttede forpligtelser.

9. Anvendelse af ECAI'er, CRR 444

Merkur anvender ikke rating.

10-11. Eksponeringer, CRR 438, 445 og 446

Risikoeksponering pr. eksponeringsklasse, CRR 438 litra c

Den samlede risikoeksponering på 1.987.184 t. kr. er fordelt på følgende områder:

	Risikoeksponering	Kapitalkravet
	1.000 kr.	(8% af eksponeringen)
1. Eksponeringsklasser i henhold til standardmetoden	1.684.142	134.731
Offentlige enheder	271	22
Institutter	14.834	1.187
Selskaber	457.462	36.597
Detail	924.608	73.969
Sikret ved pant i fast ejendom.	111.320	8.905
Eksponeringer ved misligholdelse	48.835	3.907
Aktier	41.605	3.328
Særligt dækkede obligationer	4.992	399
Andre poster	80.215	6.417
2. Risikoeksponering for positions, valuta og råvarer risici opgjort efter standardmetoden	91.704	7.336
Handlede gældsinstrumenter	88.151	7.052
Valuta	3.553	284
3. Risikoeksponering for operationelle risici opgjort efter basisindikatormetoden	211.338	16.907

11. Eksponeringer mod markedsrisiko, CRR 445

Skemaet nedenfor viser kapitalgrundlagskravene inden for markedsrisikoområdet.

Kapitalgrundlagskrav vedrørende markedsrisici - specificeret på risikotype

Risikotype 1.000 kr.	Kapitalgrundlagskrav kr.
Poster med positionsrisiko (aktier, gældsinstrumenter)	7.052
Valutarisiko	284
Afviklingsrisiko	0
Råvarerisiko	0
I alt	7.336

12. Operationel risiko, CRR 446

Merkur er eksponeret mod potentielle tab som følge af operationelle risici som er defineret som: "Risiko for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedure, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici".

For at reducere risikoen for at der sker operationelle hændelser med væsentlige tab til følge, overvåger og styres de operationelle risici. Der er primært fokus på de største risici med store potentielle tab.

Merkur anvender basisindikatormetoden til opgørelsen af kapitalgrundlagskravet til de operationelle risici. I 2016 udgør den operationelle risiko 10,6% af den samlede risikoeksponering eller 209,8 mio. kr., hvilket giver et kapitalgrundlagskrav på 16,9 mio. kr.

Merkur gennemfører løbende en vurdering af kapitalkravet til de operationelle risici. Såfremt kapitalkravet vurderes at være højere end nævnt ovenfor vil der blive taget højde herfor under opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag/solvensbehovet.

13. Eksponering mod aktier m.v. der ikke indgår i handelsbeholdningen, CRR 447 litra a

Merkur har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte forretningen inden for realkredit, betalingsformidling, IT, investeringsforeninger m.v. Merkur påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et pengeinstitut som andelskassen. Aktierne betragtes derfor som værende uden for handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordes aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandele hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. De løbende omfordelinger udgør i helt overvejende grad de handler, der gennemføres med selskabernes aktier. Dermed betragtes omfordelingerne som det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes derfor som omfordelingskursen (typisk indre værdi), og aktierne indgår som niveau 2-input (observerbare priser). Merkur regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt - afhængigt af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen.

For øvrige unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Aktier uden for handelsbeholdningen sektorselskaber, CRR 447, litra b-e

1.000 kr. Primo beholdning	5.797
Tilgang ved køb	2
Tilgang ved omklassificering	0
Urealiseret gevinst/tab	-270
Realiseret gevinst/ tab	0
Afgang ved salg	0
Ultimo beholdning	5.529

Som følge af, at urealiserede gevinster/ tab indgår i resultatopgørelsen medregnes de også i kernekapitalen.

En ændring på 10 pct. af den opgjorte markedsværdi på sektor aktier uden for handelsbeholdningen vil påvirke resultatet før skat med t. kr. 553.

14. Eksponering mod renterisici i positioner, der ikke indgår i handelsbeholdningen, CRR 448

Merkurs renterisiko uden for handelsbeholdningen består dels af renterisiko på en obligationsbeholdning, der er kategoriseret med hold til udløb, dels af fastforrentet indlån, udlån og ansvarlig lånekapital.

Renterisikoen beregnes på baggrund af varighedsmål, defineret som en generel ændring i renten på 1 procentpoint (standard rentechok). Renterisikoen opgøres løbende via risikostyringssystemer. Pr. 31.12.2016 er den samlede renterisiko uden for handelsbeholdningen opgjort til t.kr. 1.348.

I Merkurs solvensbehovsproces vurderes yderligere, om den samlede renterisiko medfører, at der skal afsættes yderligere kapital. Renterisikoen uden for handelsbeholdningen stresses i disse beregninger med en renteændring på 2 procentpoint kombineret med et vip af rentekurven.

15. Eksponering mod securitiseringspositioner, CRR 449

Merkur anvender ikke securitiseringer, hvorfor oplysningskravet ikke er relevant for andelskassen.

16. Aflønningspolitik, CRR 450

Merkurs bestyrelse har vedtaget en aflønningspolitik, som er godkendt af generalforsamlingen. Der udbetales ikke variable lønde (bonus) til bestyrelse, direktion eller væsentlige risikotagere. Det samme gælder alle øvrige medarbejdere.

Merkur har ved udformningen af aflønningspolitikken ønsket at fremme en lønpraksis, der er i overensstemmelse med og fremmer en sund og effektiv risikostyring, som ikke tilskynder til overdreven risikotagning, og som er i overensstemmelse med forretningsstrategien, værdier og langsigtede mål, herunder en holdbar forretningsmodel. Merkur ønsker at kunne fremstå som en værdig rådgiver for kunden og tage udgangspunkt i kundens behov.

Kvantitative oplysninger om aflønning og fordeling af lønsum, CRR 450 litra g-j

Samlede kvantitative oplysninger om aflønning, opdelt efter ledelsen og de medarbejdere, der er udpeget som væsentlige risikotagere, findes i årsrapporten 2016 note 8

Det kan endvidere oplyses, at

- Der alene anvendes kontante lønde
- Der findes ikke nogen udskudt aflønning
- Der er ikke udbetalt fratrædelsesgodtgørelse til ledende medarbejdere og risikotagere
- Der er ingen personer i Merkur har en løn på over 1 mio. EUR i regnskabsåret.

17. Gearing, CRR 451

I forbindelse med solvensbehovsopgørelsen forholder Merkur sig til gearing.

Gearingsgraden er pr. 31.12.2016 opgjort til 10,6%.

Da Merkurs arbejdende kapital er mindre end 65 mia. kr. og gearingsgraden er mere end 10%, er andelskassen ikke omfattet af krav om offentliggørelse.

Overvågning af andelskassens gearingsgrad indgår i den løbende risikoovervågning og rapporteres til bestyrelsen i forbindelse med udarbejdelse af solvensbehovet.

18. Anvendelse af IRB-metoden i forbindelse med kreditrisikoen, CRR 452

Merkur anvender ikke IRB-metoden, hvorfor oplysningskravet ikke er relevant for andelskassen.

19. Anvendelse af kreditrisikoreduktionsteknikker, CRR 453

Netting, CRR 453, litra a

Merkur anvender hverken balanceført netting eller netting under strengen.

Politikker og procedurer for sikkerhedsstillelse, CRR 453, litra b

Et væsentligt element i styringen af kreditrisikoer er at reducere risikoen i de enkelte engagementer ved at tage pant i sikkerheder.

De hyppigst forekommende former for pantsætning er pant i fast ejendom, fordringer, løsøre og i finansielle aktiver i form af aktier, obligationer og investeringsbeviser.

Merkur har via sine politikker og forretningsgange omkring sikkerhedsstillelser prioriteret at modtage finansiell sikkerhedsstillelse inden for følgende hovedkategorier:

- *Indlånsmidler*
- *Obligationer / gældsinstrumenter - udstedt af stater samt af ratede og ikke-ratede kreditinstitutter m.fl.*

- *Aktier - inden for og uden for et hovedindeks*
- *Investeringsforeningsbeviser*

Inden for fast ejendom tages der hovedsagelig pant i beboelsesejendomme, landbrugsejendomme, institutionsejendomme og ejendomme bestemt for produktion og kontor.

Kreditpolitik og forretningsgange sikrer en løbende overvågning af sikkerhedernes værdier, og at værdiansættelsen af sikkerhederne foretages under hensyntagen til sikkerhedernes realisationsværdier.

Merkur aftaler med kunderne om sikkerhedsstillelse sikrer, at der er adgang til at realisere ejendomme og værdipapirer, såfremt kunderne ikke opfylder sine betalingsforpligtelser eller i øvrigt misligholder aftalerne.

Der er således faste procedurer for forvaltning og værdiansættelse af de finansielle sikkerheder, der medfører, at Merkur har en forsvarlig kreditbeskyttelse af sine udlån. De pågældende procedurer er en integreret del af den almindelige risikoovervågning, der foretages i pengeinstituttets kreditafdeling.

Merkur har endvidere i sine kreditforretningsgange procedurer for modtagelse og værdiansættelse af garantier og kautioner fra såvel ejere af virksomheder som fra 3. mand. Værdiansættelse sker på baggrund af en kreditvurdering af garantistiller/kautionist. Mindre kautioner, typisk i størrelsesordenen 5-25 tkr. værdiansættes til 2/3 af den pålydende værdi, hvis der indgår flere kautioner for samme debitor.

Hovedkategorier af sikkerheder, CRR 453, litra c

Merkur anvender den udbyggede metode som kreditrisikoreducerende teknik ved opgørelsen af kapitalprocenten. Dette medfører, at kapitalbelastningen reduceres på et engagement, når der tages pant i visse finansielle sikkerheder. Aktiviteten på området er begrænset, og Merkur yder ikke investeringskreditter.

I CRR er det anført, hvilke finansielle sikkerheder pengeinstitutter kan anvende under den udbyggede kreditrisikoreducerende metode. I den forbindelse skal det bemærkes, at der kun kan anvendes finansielle sikkerheder, som er udstedt af en virksomhed eller et land med en særlig god rating.

Under hensyn til CRR afgrænsninger kan den finansielle sikkerhedsstillelse, som Merkur normalt modtager, opdeles i følgende hovedkategorier:

- Obligationer udstedt af danske realkreditinstitutter
- Danske statsobligationer
- Indlånsmidler
- Aktier
- Investeringsforeningsbeviser

Garantistillere og kreditderivatmodparter, CRR 453, litra d

Merkur anvender garantier, som kreditrisikoreducerende middel ved opgørelsen af de risikovægtede eksponeringer, udstedt af følgende typer modparter:

- Andre kreditinstitutter
- Den Danske Stat, herunder Vækstfonden
- Danske kommuner

Markedskoncentrationer indenfor sikkerhedsstillelser, CRR 453, litra e

Da aktiviteten er begrænset, vil risikoen på de enkelte modparter ligeledes være begrænset i størrelse.

Sikkerhedsstillelse, CRR 453, litra f og g

Merkur anvender i overensstemmelse med reglerne i CRR finansielle sikkerheder og garantier til afdækning af kreditrisikoen.

Skemaet nedenfor viser i hvilken udstrækning Merkurs eksponeringer er dækket af finansiell sikkerhedsstillelse og garantier, som giver solvenslettelse i henhold til reglerne i CRR.

Finansielle sikkerheder og garantier

Eksponeringsklasse 1.000 kr.	Krediteksponering kr. (før sikkerheder og garantier)	Sikkerhedens værdi	Garantier (og kreditderivater)
Eksponeringer mod selskaber	620.744	29.383	49.825
Detaleksponeringer	2.060.972	13.637	1.997
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	330.391	342	322.676
Eksponeringer som er misligholdt	15.803	114	3.015

Avancerede målemetoder i forbindelse med operationel risiko, CRR 454

Merkur anvender basisindikatormetoden til opgørelse af operationel risiko, hvorfor oplysningskravet ikke er relevant for andelskassen.

Interne modeller for markedsrisiko, CRR 455

Merkur anvender ikke interne modeller til markedsrisiko, derfor er kravet ikke relevant for andelskassen.

20. Avancerede målemetoder i forbindelse med operationel risiko, CRR 454

Merkur anvender basisindikatormetoden til opgørelse af operationel risiko, hvorfor oplysningskravet ikke er relevant for andelskassen.

21. Interne modeller for markedsrisiko, CRR 455

Merkur anvender ikke interne modeller til markedsrisiko, derfor er kravet ikke relevant for andelskassen.

B. Selskabsledelse i Merkur Andelskasse.

Indledning

Det er enhver virksomheds forpligtelse at forholde sig til relationerne til ejerne, samfundet og interessenter. Herunder er det naturligvis væsentligt at forholde sig til og evt. justere måden virksomheden ledes på, efterhånden som virksomheden udvikler sig.

Der er i dag megen opmærksomhed omkring selskabsledelse, og finanskrisen har sat yderligere lys på måden finansielle virksomheder ledes. Der findes forskellige sæt anbefalinger, bl.a. fra det såkaldte Nørby-udvalg, ligesom Finansrådet har udgivet et ledelseskodex, som dets medlemmer er forpligtede til at forholde sig til efter "følg eller forklar" princippet. Finansrådets ledelseskodex er senest opdateret i efteråret 2013.

Merkur er ikke medlem af Finansrådet og er derfor ikke bundet af disse anbefalinger.

Vi finder det imidlertid naturligt at udarbejde et eget materiale omkring selskabsledelse i Merkur. Dokumentet er udarbejdet således, at det vil være muligt at foretage sammenligninger over til de andre nævnte sæt af anbefalinger. I det følgende kommer det bl.a. klart til udtryk, at andelskassen ikke ledes efter en shareholder value tilgang, hvor virksomhedens primære mål er at skabe værdi til sine ejere – Andelskassen har et langt bredere formål.

Nærværende dokument er inddelt i følgende afsnit:

I.	Merkurs kommunikation og samspil med andelshavere og øvrige interessenter
II.	Bestyrelsens opgaver og ansvar
III.	Bestyrelsens sammensætning og organisering
IV.	Bestyrelsens og direktionens vederlag
V.	Regnskabsaflæggelse, risikostyring og revision

I. Merkurs kommunikation og samspil med andelshavere og øvrige interessenter

Hensigten med etableringen af andelskassen var for de første initiativtagere og andelshavere at skabe en pengeinstitutvirksomhed, der kunne bidrage til at påvirke samfundet i en mere bæredygtig, socialt ansvarlig og kulturelt mangfoldig retning. Dette er formuleret som andelskassens samfundsidealer, der bl.a. kan læses i indledningen til årsrapporten og på www.merkur.dk/om-merkur/tal-og-rapporter/arsrapporter/.

Andelskassen anerkender som pengeinstitut at have en konkret opgave og funktion i samfundet. Det er forbundet med et ansvar at forvalte opgaven og funktionen på en sådan måde, at andelskassen også kan løse sin opgave i fremtiden.

Samtidig skal det tilstræbes, at andelshavere får en rimelig forrentning af deres kapital.

Andelskassen anser interessenterne som væsentlige parter – det være sig andelshavere, låntagere, indlånere, medarbejdere, forretningspartnere eller det omgivende samfund. Alle interessenter skal opleve samvirket med andelskassen som meningsfuldt, dette gælder også ud fra en økonomisk betragtning.

Andelskassen ledes dermed ud fra en interessentskabsmodel – "stakeholder value" frem for "shareholder value".

Det følger af denne sammenhæng, at andelskassens andelshavere har en langsigtet interesse i, at andelskassen fortsætter at bestå og kan udøve sin virksomhed. En investering i Merkur er langsigtet og sker med tanke på fortsat virksomhed og ikke i forventning om, at udenforstående parter kunne tænkes at afgive købstilbud på andelskassen.

a. Transparens og kommunikation

Andelskassen har gennemsigtighed som en kerneværdi. Andelshavere og kunder vil derfor kunne finde en lang række oplysninger tilgængelige på andelskassens hjemmeside, herunder oplysninger om virksomheder og institutioner, der har optaget lån.

Andelskassen udgiver hvert kvartal kundemagasinet "Pengevirke", der er en vigtig del af kommunikationen med andelshaverne og de øvrige interessenter.

Merkurs bestyrelse har vedtaget en kommunikationspolitik, der forholder sig til både den interne og den eksterne kommunikation. Politikken understøtter andelskassens ønske om og tilstræber at kommunikere klart, professionelt og vedkommende med både medarbejdere, andelshavere og den omverden, som andelskassen er en del af.

b. Oplysning og afgivelse af information, herunder årsrapporten

Gennem åbenhed og en klar profil skal det sikres, at andelshavere og kunder kan bevare tilliden til andelskassen.

Andelskassens årsrapport skal indeholde fyldestgørende information om såvel finansielle forhold som om den måde hvorpå andelskassen opfylder sine samfundsmæssige opgaver, således at andelshavere og kunder har en mulighed for at vurdere begge dele.

Andelskassens årsrapport oversættes til engelsk af hensyn til andelskassens udenlandske samarbejdspartnere og andelshavere. Den engelske version er også tilgængelig på hjemmesiden. Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse (og efter IAS-standarder). Dertil indeholder årsrapporten en lang række yderligere oplysninger, bl.a. om låneporteføljens sammensætning, et energi- og CO2 regnskab, samt et socialt regnskab.

Andelskassen udarbejder desuden halvårsrapporter, som offentliggøres. Kvartalsrapporter udarbejdes til brug for bestyrelse og direktion, men andelskassen har indtil videre ikke fundet det relevant at offentliggøre disse.

c. Relationer til andelshavere og samarbejdspartnere

Andelskassens bestyrelse lægger stor vægt på en løbende dialog med andelshavere, kunder og samarbejdspartnere. Der udarbejdes halvårsrapporter, der sendes til et antal samarbejdspartnere. Via bl.a. internationale og nationale netværk holdes en løbende kontakt med de væsentligste samarbejdspartnere.

Andelskassen afholder med mellemrum seminarer for kunder og samarbejdspartnere, hvor samfundsrelevante temaer tages op.

d. Merkurs politik i relation til interessenterne

Som nævnt i indledningen ønsker andelskassen, at alle interessenter – primært andelshavere, låntagere, indlånere og medarbejdere – skal kunne opfatte samarbejdet med andelskassen som meningsfyldt, også økonomisk. Som eksempler på andelskassens interessenttilgang kan nævnes:

- priser og renter fastsættes ud fra en samlet vurdering af markedsf forhold og interessenternes interesser. Samme pris gives til alle kunder, der tilhører samme kategori ud fra de beskrivelser, som andelskassen opstiller. Andelskassens opfattelse er, at det er i kundernes langsigtede interesse, at priser ikke forhandles individuelt.
- løn og ansættelsesvilkår følger en overenskomst mellem Kooperationen og Landsklubben Bankland (Arbejdernes Landsbank), som andelskassen har tiltrådt med virkning fra 01.01.2015.
- skulle der komme et købstilbud fra en investor, vurderer andelskassens bestyrelse først og fremmest køberens intentioner om at videreføre virksomheden, og om andelskassens samfundsmæssige opgaver eventuelt bedre kan løses i en ny konstellation.

II. Bestyrelsens opgaver og ansvar

Overordnede opgaver og ansvar

a. Bestyrelsens overordnede opgaver og ansvar

Bestyrelsen afholder mindst én gang årligt et strategiseminar, hvor de overordnede linjer i andelskassens udvikling og de bagvedliggende samfundsforhold drøftes.

Det er bestyrelsens opgave og ansvar at forestå den overordnede ledelse samt udøve tilsyn og kontrol med direktionens daglige ledelse.

I bestyrelsens forretningsorden og Instrukserne fra bestyrelsen til direktionen har andelskassen fastlagt nærmere procedurer, hvor bl.a. forhold som planlægning, opfølgning og risikostyring er behandlet.

Forretningsordenen og instrukserne gennemgås én gang årligt.

b. Kapitalstruktur

Merkur er en andelskasse, og der ligger derfor i selve strukturen en stemmeretsbegrænsning: Én andelshaver – én stemme.

Det er vores opfattelse, at denne struktur passer godt til et pengeinstitut, der væsentligst er ejet af kunderne, og at det i den sammenhæng fremmer saglighed, at indflydelsen ikke er proportional med ejerandelens størrelse.

Bestyrelsen vurderer med mellemrum, om andelsselskabsformen er den mest hensigtsmæssige.

Det er muligt at forestille sig andre selskabsstrukturer, hvorigennem andelskassens opgaver kan løses. Også i andre mulige selskabsstrukturer finder vi, at en stemmeretsbegrænsning af en eller anden art vil være på sin plads.

Ingen andelshaver ejer p.t. mere end 10% af andelskapitalen.

c. Information fra direktionen til bestyrelsen

Direktionen rapporterer løbende til bestyrelsen om alle væsentlige forhold. Dette er beskrevet i instrukserne. Arbejdsfordelingen mellem direktionens medlemmer er beskrevet og godkendt af bestyrelsen.

Direktionen deltager i bestyrelsens strategiarbejde og udarbejder oplæg m.m. hertil.

d. Direktionens sammensætning

Bestyrelsens formand og bestyrelsen har løbende drøftelser med direktionen, herunder samtaler af mere udviklingsmæssig karakter, hvor bl.a. direktionens sammensætning og udvikling berøres. Drøftelserne struktureres efter behov.

Andelskassen har bl.a. udarbejdet en politik for, hvordan der skal ageres i forbindelse med nøglemedarbejderes fratrædelse.

Samfundsansvar

Andelskassen forretningsmodel tager udgangspunkt i som pengeinstitut at have en konkret opgave og funktion i samfundet, med det tilhørende ansvar for at forvalte denne på en måde der sikrer, at opgaven også kan løses i fremtiden.

Bestyrelsen har ikke vedtaget en decideret politik for samfundsansvar, da arbejdet med at skabe værdi for samfundet er en så integreret del af andelskassens forretningsmodel, at det gennemsyner det daglige arbejde i alle dele af virksomheden. Andelskassens værdigrund er bl.a. beskrevet i indledningen i årsrapporten, og dette giver en beskrivelse af de overordnede intentioner.

Formanden og næstformanden for bestyrelsen

Rammerne for bestyrelsens arbejde, herunder formandens opgaver er fastlagt i bestyrelsens forretningsorden. Andelskassens bestyrelse har tillige en næstformand. Alle bestyrelsesmedlemmer deltager på lige fod i bestyrelsens arbejde på sådan måde, at den enkeltes viden og kompetencer nyttiggøres bedst muligt.

Formanden har ikke deltaget i den daglige ledelse i det forløbne år. Såfremt bestyrelsen på et senere tidspunkt vurderer, at dette vil være hensigtsmæssigt, vil dette ske på baggrund af en bestyrelsesbeslutning, der sikrer at bestyrelsen bevarer den uafhængige overordnede ledelse og kontrolfunktion.

III. Bestyrelsens sammensætning og organisering

Sammensætning og politik for mangfoldighed i bestyrelsen

Bestyrelsens sammensætning tilstræbes at dække forskellig erhvervmæssig baggrund, køn og alder, idet kompetencer og erfaring vægtes højest.

Bestyrelsen har vedtaget en politik for mangfoldighed i bestyrelsen.

Det fremgår heraf, at der ved udpegning af kandidater til bestyrelsen lægges afgørende vægt på at sikre efterlevelse af konklusion og handlingsplaner fastlagt i bestyrelsens selvevaluering. Endvidere tillægges følgende kvalifikationer og kompetencer vægt:

- Ledelseskompetence – ledelseserfaring, strategi, risikostyring, eksekvering, kontrol
- Bestyrelseskompetence – erfaring med bestyrelsesarbejde, forståelse, viden
- Forretningskompetence – evne til at omsætte ideer til forretning
- Økonomikompetence – Evne til at forstå og respektere økonomiske forhold
- Faglig kompetence – Kendskab til den finansielle sektor og dens konkurrenceforhold
- Almen kompetence
 - Indsigt i Merkurs værdier, idegrundlag og vision
 - Indsigt i samfundsforhold
 - Indsigt i erhvervslivets forhold – generelt og på brancheniveau
 - Indsigt i den private sektors forhold
- Øvrige kompetencer – personlighed, integritet, analytisk, bred kontaktflade, organisatorisk, engagement og tid

Kvalifikationer og kompetencer kan være opnået på baggrund af den enkelte kandidats uddannelsesmæssige, erhvervsmæssige eller personlige erfaring.

Mindst ét medlem af bestyrelsen skal i.h.t. lovgivningen besidde kvalifikationer på et vist niveau indenfor regnskabsvæsen og revision. Derudover stiller den finansielle lovgivning krav om, at ledelsen i et pengeinstitut opfylder en række krav om egnethed (kvalifikationer og erfaring) samt hæderlighed.

Rekruttering af nye bestyrelsesmedlemmer sker på baggrund af ovennævnte kriterier, og ikke på baggrund af en formelt fastlagt proces, da bestyrelsen ikke har fundet behov for at fastlægge en sådan proces.

Bestyrelsen foretager årligt en selvevaluering, hvor formålet er at sikre, at de nødvendige individuelle og kollektive kompetencer er til stede i bestyrelsen. Evalueringen foretages efter en på forhånd aftalt metode. Såvel faglige kompetencer som kompetencer i forhold til andelskassens idégrundlag og samfundsmæssige opgaver skal være til stede.

Årsrapporten indeholder en oversigt over medlemmerne i andelskassens bestyrelse med oplysninger om det enkelte medlems baggrund og forudsætninger.

Bestyrelsen har desuden vedtaget en politik for øget andel af det underrepræsenterede køn i andelskassens ledelse – en politik der omfatter såvel bestyrelse som andelskassens øvrige ledelse. Der rapporteres om den kønsmæssige fordeling i årsrapportens sociale regnskab.

a. Valg til bestyrelsen

Bestyrelsen i andelskassen vælges ikke direkte på generalforsamlingen, men af et repræsentantskab, som er valgt på generalforsamlingen. Dette sker for at sikre en grundig vurdering af bestyrelseskandidaternes kompetencer og den nødvendige kontinuitet i bestyrelsesarbejdet.

Andelskassen har medarbejderrepræsentation i bestyrelsen. Medarbejderne vælger bestyrelsesmedlemmer hvert 4. år.

b. Generalforsamling

Indkaldelse til generalforsamling sker med mindst 3 ugers varsel, hvilket vi mener giver andelshaverne tilstrækkelig tid til forberedelse. Indkaldelsen udformes på en sådan måde, at andelshaverne får et

fyldstgørende billede af de emner, der skal behandles – bl.a. er kandidater til repræsentantskabet anmeldt på forhånd og præsenteret i indkaldelsen.

Der er mulighed for at give fuldmagt til bestyrelsen. Denne mulighed er indført for at andelshavere, som har tillid til bestyrelsens forvaltning af andelskassen, men som ikke har mulighed for selv at møde op, kan udøve deres indflydelse gennem bestyrelsen.

c. Repræsentantskab

Merkurs generalforsamling vælger et repræsentantskab på 20-25 medlemmer. Hvert år er 5 medlemmer på valg. Repræsentantskabets opgaver er bl.a.

- at vælge 6 medlemmer til andelskassens bestyrelse. Hvert år er 2 medlemmer på valg, og valgperioden er 3 år.
- at godkende principperne for bestyrelsens aflønning
- at være ambassadører for Merkur.

Repræsentantskabet deltager ikke i ledelsen af andelskassen, men bestyrelsen kan vælge at rådføre sig med repræsentantskabet ved f.eks. større strategiske beslutninger eller i principielle spørgsmål.

d. Aldersgrænse

Bestyrelsen har ikke pt. fastsat en aldersgrænse. Behovet herfor vurderes løbende.

e. Valgperiode

Bestyrelsesmedlemmerne vælges for 3 år ad gangen med mulighed for genvalg. Valgperioderne er forskudt, således at der hvert år er 2 medlemmer på valg. Hermed sikres kontinuiteten i bestyrelsesarbejdet. Medarbejdernes repræsentanter vælges dog for 4 år ad gangen, jf. lovgivning herom. Alle medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er på valg samtidig.

f. Uddannelse af nye bestyrelsesmedlemmer

Andelskassen tilbyder nyvalgte bestyrelsesmedlemmer en grundig introduktion til såvel Merkurs virksomhed som til bestyrelsesarbejdet. Lovpligtig bestyrelsesuddannelse for nye medlemmer af bestyrelsen stilles til rådighed. Herudover vurderes behovet for supplerende uddannelse løbende.

Bestyrelsens uafhængighed

Andelskassen lægger vægt på, at de repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer er uafhængige af andelskassen, bortset fra, at de som udgangspunkt er kunder og andelshavere. Dette sker for at sikre, at bestyrelsen reelt tilføjer andelskassen kompetencer og indsigt udefra.

Andelskassens bestyrelse anser alle sine repræsentantskabsvalgte medlemmer for at være uafhængige. Ved gennemgang af de enkelte medlemmer fremgår det, at tre medlemmer har siddet i andelskassens bestyrelse i mere end 12 år. Dette anses dog ikke at have indflydelse på medlemmernes evne til at træffe uafhængige beslutninger.

På andelskassens hjemmeside og i årsrapporten findes en oversigt over bestyrelsens medlemmer indeholdende oplysninger om de enkelte medlemmers baggrund og forudsætninger, og i årsrapporten kan tillige ses en oversigt over de pågældendes øvrige erhvervsrelaterede direktions- og bestyrelsesposter.

Bestyrelsesmedlemmer og antallet af andre ledelseshverv

Merkurs bestyrelse lægger vægt på, at de enkelte bestyrelsesmedlemmer har den fornødne tid til at deltage i møderne og forberede sig på disse. Bestyrelsen har ikke fundet det nødvendigt at fastlægge formelle regler herfor, f.eks. om antallet af bestyrelsesposter i andre virksomheder.

I årsrapportens ledelsesberetning oplyses om bestyrelsesmedlemmernes stilling, alder, køn, vurdering af uafhængighed, tidspunktet for indtræden i bestyrelsen, udløbet af valgperiode og øvrige ledelseserhverv. Alle bestyrelsesmedlemmer er andelshavere i Merkur.

Ledelsesudvalg

Andelskassens bestyrelse har udover det lovpligtige revisionsudvalg, som består af 3 medlemmer, mulighed for løbende at nedsætte udvalg, som kan forberede bestemte sagers behandling inden der træffes beslutning i den samlede bestyrelse.

Merkurs bestyrelse har bl.a. nedsat et strategiudvalg, der forbereder strategidrøftelserne.

Der træffes ikke beslutninger i udvalgene, da beslutninger henvises til den samlede bestyrelse. Der er udarbejdet et kommissorium for revisionsudvalgets arbejde. For øvrige udvalg er der ikke udarbejdet kommissorium. Dette skønnes ikke at være nødvendigt i den nuværende situation.

De opgaver som kunne ligge i et nomineringsudvalg, bl.a. at vurdere de enkelte medlemmers kompetencer, viden og erfaring, samt finde forslag til relevante personer til repræsentantskab og bestyrelse, varetages af formand og bestyrelse i fællesskab.

Der er ikke fundet nødvendigt at nedsætte et vederlagsudvalg, da andelskassen ikke anvender incitamentsaflønning eller resultatafhængig aflønning i nogen form, hverken for direktion, bestyrelse eller medarbejdere.

Evaluering af arbejdet i bestyrelsen og i direktionen

Andelskassen har valgt ikke at have en egentlig procedure for evaluering af samarbejdet mellem bestyrelse og direktion, samt for evaluering af bestyrelsens arbejde. Der foretages en løbende evaluering internt i bestyrelsen, når der er behov.

Den årlige selvevaluering af bestyrelsens kompetencer anvendes som et internt arbejdsredskab i bestyrelsen, hvorfor denne ikke offentliggøres.

Andelskassens bestyrelse består af 6 repræsentantskabsvalgte og 3 medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer. Dette vurderes at være en passende størrelse for andelskassen, da bestyrelsen ikke er større, end at der kan foregå en konstruktiv debat og en effektiv beslutningsproces, hvor alle medlemmer har mulighed for at deltage aktivt.

Bestyrelsen har på baggrund af de hyppige møder og et tæt samarbejde med direktionen vurderet, at den nødvendige dialog om samarbejdet mellem bestyrelse og direktion finder sted løbende, og at der derfor ikke er behov for, at formanden gennemfører en formaliseret evaluering.

IV. Bestyrelsens og direktionens vederlag

a. Vederlag

Vedlaget tilstræbes at ligge på et rimeligt niveau, der afspejler direktionens og bestyrelsens selvstændige indsats og værdiskabelse for andelskassen.

b. Vederlagspolitik

Andelskassen anvender ikke incitamentsaflønning eller resultatafhængig aflønning i nogen form, hverken for direktion, bestyrelse eller medarbejdere.

Direktionens løn skal afspejle ansvar og arbejdsomfang, men skal samtidig stå i et rimeligt forhold til de øvrige lønninger i andelskassen. For tiden overstiger direktionslønningerne ikke lønnen til en nyansat pengeinstitutmedarbejder under uddannelse med mere end en faktor 3.

Bestyrelsens aflønning skal afspejle den tid, der medgår til bestyrelsesarbejdet, herunder forberedelse, på en sådan måde, at bestyrelsens medlemmer har mulighed for – hvis de ønsker det – at kunne reducere deres arbejdstid tilsvarende andre steder.

c. Fratrædelsesordninger

Direktionens medlemmer har i deres kontrakter fratrædelsesvilkår, der ligger udover hvad der fastsættes i funktionærloven. Fratrædelsesordningerne er dog af en sådan karakter, at de fortsat kan sammenlignes med almindelige medarbejdervilkår, når man tager arbejdets karakter og omfang i betragtning. Derfor offentliggør andelskassen ikke enkeltpersoners fratrædelsesvilkår.

V. Regnskabsaflæggelse, risikostyring og revision

Identifikation af risici og åbenhed om yderligere relevante oplysninger

a. Identifikation af risici

Ved udarbejdelsen af andelskassens strategi og overordnede mål identificerer bestyrelse og direktion de væsentligste forretningsmæssige risici, der er forbundet med realiseringen heraf.

Bestyrelsen har stedse fuld opmærksomhed på andelskassens risici og følger regelmæssigt op herpå.

b. Plan for risikostyring

Direktion og bestyrelse udarbejder forretningsgange på alle vigtige områder af andelskassens virksomhed, og der tages i denne forbindelse stilling til alle væsentlige risikoelementer. Direktionen rapporterer løbende til bestyrelsen med henblik på, at den systematisk kan følge udviklingen inden for de væsentlige risikoområder.

c. Åbenhed om risikostyring

Andelskassen oplyser i sin årsrapport om andelskassens risikostyringsaktiviteter.

Whistleblower-ordning

Andelskassen har i overensstemmelse med reglerne i lov om finansiel virksomhed etableret en whistleblower-ordning, hvorefter ansatte og bestyrelsesmedlemmer kan indberette overtrædelser eller potentielle overtrædelser af den finansielle regulering.

Andelskassen har valgt at etablere en enkel model, der opfylder lovens krav, men ikke går videre end dette. Andelskassen har en forretningsmodel og en kultur, der vurderes at være præget af en åbenhed og fortrolighed, der om nødvendigt får alle overtrædelser eller potentielle overtrædelser frem, også uden en whistleblower-ordning.

Kontakt til revisor

a. Bestyrelsens indstilling til valg af revisor

Bestyrelsen foretager i samråd med direktionen og efter indstilling fra revisionsudvalget en konkret og kritisk vurdering af revisors uafhængighed og kompetence mv. til brug for indstilling til generalforsamlingen om valg af revisor.

Lovgivningen stiller krav om såvel firmarotation (som udgangspunkt hvert 10. år) og rotation af underskrivende revisor (hvert 7. år). Ved firmarotation foranstaltes et udbud, hvor mindst to revisionsfirmaer indbydes til at deltage.

Bestyrelsen har ved indstillingen til generalforsamlingen om valg af revisionselskab lagt vægt på, at der i revisionselskabet findes statsautoriserede revisorer med stor erfaring indenfor pengeinstitutrevision. Revisorer, der skal påtegne pengeinstitutregnskaber, skal være autoriseret hertil af Finanstilsynet.

Bestyrelsen og særligt bestyrelsens revisionsudvalg har generelt en løbende, tæt og kritisk dialog med revisor.

b. Ikke-revisionsydelser

Andelskassens eksterne revisors ydelser er primært relateret til drifts-, skatte- og regnskabsmæssige forhold, og der består derfor ikke en risiko for, at revisors uafhængighed undergraves. Bestyrelsen har derfor ikke fundet det nødvendigt at udarbejde egentlige retningslinjer for revisors levering af ikke-revisionsydelser.

c. Interne kontrolsystemer

Bestyrelsen og særligt det af bestyrelsens nedsatte revisionsudvalg gennemgår og vurderer mindst én gang årligt de interne kontrolsystemer i andelskassen samt ledelsens retningslinier herfor og overvågning heraf. Herunder overvejes, i hvilket omfang den eksterne revision kan bistå bestyrelsen hermed.

d. Regnskabspraksis og regnskabsmæssige skøn

I forbindelse med, at bestyrelsen sammen med revisor gennemgår årsrapporten eller udkast hertil, drøftes regnskabspraksis på de væsentligste områder samt væsentlige regnskabsmæssige skøn. Samtidig vurderes hensigtsmæssigheden af den valgte regnskabspraksis.

e. Resultatet af revisionen

Resultatet af revisionen drøftes på et bestyrelsesmøde med henblik på at gennemgå revisors observationer og konklusioner, eventuelt baseret på et revisionsprotokollat.

f. Revisionsudvalg

Merkurs bestyrelse har valgt at nedsætte et revisionsudvalg på 3 medlemmer, hvori indgår et bestyrelsesmedlem med særlige kvalifikationer indenfor regnskabsvæsen og revision. Andelskassen lever op til kravene i Bekendtgørelse om revisionsudvalg for finansielle virksomheder.

g. Revisionsaftale og honorar

Aftalen med andelskassens eksterne revisor forhandles efter behov. Direktion og bestyrelse vurderer bl.a. revisors honorar i forhold til sammenlignelige institutter.